ରାମ ସେବକ ପ୍ରସାଦ

ବନାମ

ୟୁ. ପି. ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

ଜୁଲାଇ 11, 1991

[କୁଲଦିପ ସିଂ ଏବଂ ଏମ୍. ଫତିମା ବିବି ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଦ୍ୱୟ]

ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶ ଅଧୀନସ୍ଥ ଅବକାରୀ ସେବା ନିୟମାବଳୀ, 1967 - ନିୟମ 3(ix) ଏବଂ 5 ଏବଂ ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶ ଅଧୀନସ୍ଥ ଅବକାରୀ ସେବା ନିୟମ, 1983- ନିୟମ 3 (g), 3 (j), 5 ଏବଂ 21 (1) - ବ୍ୟାଖ୍ୟା - ଅବକାରୀ ନିରୀକ୍ଷକ - କାମଚଳା ଆଧାରରେ ନିଯୁକ୍ତି – ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହେଲା ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ତୁଳନାରେ ବରିଷ୍ଠତା ଏବଂ ପଦୋନ୍ନତି ଦାବି କରିବାକୁ ହକଦାର।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଫେବୃଆରୀ 1964 ରେ ୟୁପି ରାଜ୍ୟରେ ଅବକାରୀ ଉପ-ନିରୀକ୍ଷକ ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତି ଦିଆଯାଇଥିଲା ଏବଂ ପରେ ଫେବୃଆରୀ 24, 1972 ରେ କାମଚଳା ଭିତ୍ତିରେ ଅବକାରୀ ନିରୀକ୍ଷକ ଭାବରେ ପଦୋନ୍ନତି ଦିଆଯାଇଥିଲା। ସେ ଏପ୍ରିଲ 1, 1967 ରେ ଅବକାରୀ ଉପ-ନିରୀକ୍ଷକ ଭାବରେ ନିଶ୍ଚିତ ହୋଇଥିଲେ । କାମଚଳା ଭିତ୍ତିରେ ଯଦିଓ ପଦୋନ୍ନତି ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଆବେଦନକାରୀ ଫେବୃଆରୀ 24, 1972 ଠାରୁ ନିରନ୍ତର ଅବକାରୀ ନିରୀକ୍ଷକ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଆସୁଛନ୍ତି । ରଘୁବୀର ସିଂ ଏବଂ ରାମ ଧନ, ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ ଅବକାରୀ ନିରୀକ୍ଷକ ପଦବୀରେ ସିଧାସଳଖ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଛନ୍ତି ଏବଂ ସେମାନେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଅପେକ୍ଷା ବିଳମ୍ବରେ ଅର୍ଥାତ୍ 24.2.1972 ପରେ କ୍ୟାଡରରେ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କୁ 29.9.1983 ରେ ଅବକାରୀ ଅଧୀକ୍ଷକ ପଦବୀକୁ ପଦୋନ୍ନତି ଦିଆଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଉପେକ୍ଷା କରାଯାଇଥିଲା । ଏଥିରେ ଅସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇ ଆବେଦନକାରୀ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 32 ଅନୁଯାୟୀ ଏହି ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଛନ୍ତି ।

ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ଅନୁଯାୟୀ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଅବକାରୀ ନିରୀକ୍ଷକ ପଦବୀକୁ କାମଚଳା ଭିତ୍ତିରେ ପଦୋନ୍ନତି 1967 ନିୟମ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଥିଲା, ସେ ଜଣେ କାମଚଳା ଭିତ୍ତିରେ ନିଯୁକ୍ତ ଅଛନ୍ତି ଏବଂ ତେଣୁ ସେ ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଗଠିତ ଅବକାରୀ ନିରୀକ୍ଷକ

ସେବାର ସଦସ୍ୟ ନୁହଁନ୍ତି । ତାଙ୍କ ନାମ ଅବକାରୀ ନିରୀକ୍ଷକଙ୍କ ବରିଷ୍ଠତା ତାଲିକାରେ ଦର୍ଶାଯାଇନାହିଁ । ସେମାନଙ୍କ ଅନୁଯାୟୀ ତାଙ୍କ ମାମଲାକୁ ଯଥାର୍ଥ ଭାବେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ପଦୋନ୍ନତି ପାଇଁ ବିଚାର କରାଯାଇ ନାହିଁ । ଅନ୍ୟପକ୍ଷରେ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଛି ଯେ **1967** ନିୟମାବଳୀ ଯେପରି ତାରି ନିରୀକ୍ଷକ ଏବଂ କିରାଣିଙ୍କ ପଦୋନ୍ନତିର ମାଧ୍ୟମକୁ ସୀମିତ କରେ ତାହା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ୱେଚ୍ଛାଚାରୀ ଏବଂ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ **14** ଏବଂ **16**ର ଉଲ୍ଲଂଘନକାରୀ । ତାଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଏହା ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଛି ଯେ ଆବେଦନକାରୀ ଯେକୌଣସି ଭାବରେ **1983** ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଅବକାରୀ ନିରୀକ୍ଷକଙ୍କ ବର୍ଗରେ ପଦୋନ୍ନତି ପାଇବାକୁ ହକଦାର ଏବଂ **1972** ପରଠାରୁ ଅବକାରୀ ନିରୀକ୍ଷକ ଭାବରେ ତାଙ୍କର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସେବାକୁ ଗଣନା କରି ସେ ବରିଷ୍ଠତା ସ୍ଥିର କରିବାକୁ ମଧ୍ୟ ହକଦାର । ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ ସ୍ୱୀକାର କରିଛନ୍ତି ଯେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ **1983** ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ନିଯୁକ୍ତି ଦିଆଯାଇପାରିବ, କିନ୍ତୁ ଯୁକ୍ତି କରିଛନ୍ତି ଯେ ବରିଷ୍ଠତା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ସେ ପୂର୍ବ ସେବାର ସୁବିଧା ପାଇବାକୁ ହକଦାର ନୁହଁନ୍ତି ।

ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦେଇ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ

ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନିଆଗଲା ଯେ **:1967** ମସିହା ମେ **24** ତାରିଖରେ ଯେତେବେଳେ **1967**ର ନିୟମ ଲାଗୁ କରାଯାଇଥିଲା, ସେତେବେଳେ ସେଠାରେ ଅବକାରୀ ଉପ-ନିରୀକ୍ଷକଙ୍କ ଏକ ସ୍ଥାୟୀ ବର୍ଗ ଥିଲା । ଉଭୟ ବର୍ଗର କର୍ତ୍ତବ୍ୟର ପ୍ରକୃତି ସମାନ ଥିଲା । ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପରିମାଣର ଗୁଡଟିକସରେ ଥିବା ଅବକାରୀ ଉପ-ନିରୀକ୍ଷକମାନେ ସେମାନଙ୍କ ଅଧୀନରେ ଥିବା ଅବକାରୀ ଉପ-ନିରୀକ୍ଷକଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ ତଦାରଖ କରୁଥିଲେ । ଅବକାରୀ ଉପ-ନିରୀକ୍ଷକମାନେ ନିରୀକ୍ଷକ ପଦବୀ ପାଇଁ ସ୍ୱାଭାବିକ ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱୀ ଥିଲେ । **1967** ମସିହାର ନିୟମ ପ୍ରଣୟନକାରୀଙ୍କ ପାଖରେ ଅବକାରୀ ଉପ-ନିରୀକ୍ଷକମାନଙ୍କୁ ଅବକାରୀ ଉପ-ନିରୀକ୍ଷକର ପଦବୀକୁ ପଦୋନ୍ନତି ଦେବାରୁ ଦୂରେଇ ରଖିବାର କୌଣସି ଯଥାର୍ଥତା ନଥିଲା । ପ୍ରଥମତଃ ଏହି ଉପସଂହାରରୁ ମୁକ୍ତ ହୋଇପାରୁନାହିଁ ଯେ **1967** ମସିହାର ନିୟମ ପ୍ରଣୟନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅବକାରୀ ଉପ-ନିରୀକ୍ଷକମାନଙ୍କ ସହିତ ସ୍ୱେଚ୍ଛାଚାରୀ ଢଙ୍ଗରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଏହା ବିବାଦୀୟ ନୁହେଁ ଯେ **1983** ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ, ଆବେଦନକାରୀ ପଦୋନ୍ନତି ପାଇବାକୁ ଏବଂ ଅବକାରୀ ନିରୀକ୍ଷକ ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତ ହେବାକୁ ଯୋଗ୍ୟ ।

1983ର ନିୟମ **24** ମାର୍ଚ୍ଚ **1983**ରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଥିଲା । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ **1983** ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ପଦୋନ୍ନତି ପାଇଁ କାହିଁକି ବିଚାର କରାଯାଇ ନଥିଲା ତାହା ଆଜି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନଥିରେ କିଛି ନାହିଁ । ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ନିଷ୍କ୍ରିୟତା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଅନ୍ୟାୟ । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ତାଙ୍କର କୌଣସି ଦୋଷ ନ ଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ତାଙ୍କୁ କଷ୍ଟ ଭୋଗିବାକୁ ପଡ଼ିଛି । ସେ **1972** ମସିହା ଫେବୃଆରୀ **24** ତାରିଖ ଠାରୁ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଅବକାରୀ ନିରୀକ୍ଷକ ଭାବରେ ସନ୍ତୋଷଜନକ ଭାବରେ ସେବା କରିଆସୁଛନ୍ତି ।

1983 ନିୟମାବଳୀର ନିୟମ **21 (i)** ବିଶେଷ ରୂପେ ପୂର୍ବ ତାରିଖ ସହିତ ଅବକାରୀ ନିରୀକ୍ଷକଙ୍କ ବର୍ଗରେ ନିଯୁକ୍ତିକୁ ଅନୁମତି ଦିଏ । ସମସ୍ତ ସମ୍ଭାବ୍ୟତାରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଭଳି ବ୍ୟକ୍ତିବିଶେଷଙ୍କୁ ନ୍ୟାୟ ଦେବା ପାଇଁ **1983** ନିୟମରେ ପୂର୍ବ ତାରିଖର ନିଯୁକ୍ତିର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଥିଲା । ଆବେଦନକାରୀ ପଦୋନ୍ନତି ମାଧ୍ୟମରେ ଅବକାରୀ ନିରୀକ୍ଷକ ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇବାକୁ ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଯୋଗ୍ୟ । ତଦନୁସାରେ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଫେବୃଆରୀ **24, 1972** ରୁ **1983** ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ପଦୋନ୍ନତି ମାଧ୍ୟମରେ ମୂଳ ଅବକାରୀ ନିରୀକ୍ଷକ ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତି ଦିଆଯାଇଛି ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯିବ । ଆବେଦନକାରୀ ଫେବୃଆରୀ **24, 1972**ରୁ ଅବକାରୀ ନିରୀକ୍ଷକ ବର୍ଗରେ ତାଙ୍କର ବୟସସୀମା ସ୍ଥିର କରିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅବକାରୀ ନିରୀକ୍ଷକ ଭାବରେ ତାଙ୍କର ସମଗ୍ର କାର୍ଯ୍ୟକାଳର ସୁବିଧା ପାଇବାକୁ ହକଦାର ହେବେ । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଉତ୍ତରଦାତା ରାମ ଧନ ଏବଂ ରଘୁବୀର ସିଂଙ୍କୁ ଉକ୍ତ ପଦବୀକୁ ପଦୋନ୍ନତି ଦିଆଯାଇଥିବା ତାରିଖ ପୂର୍ବରୁ ଏକ ତାରିଖରୁ ଅବକାରୀ ନିରୀକ୍ଷକ ପଦବୀକୁ ପଦୋନ୍ନତି ପାଇଁ ବିଚାର କରାଯିବ । ଆବେଦନକାରୀ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କ କୌଣସି କନିଷ୍ଠଙ୍କୁ ଉକ୍ତ ପଦବୀକୁ ପଦୋନ୍ନତି ଦିଆଯାଇଥିବା ତାରିଖଠାରୁ ପୂର୍ବ ତାରିଖରୁ ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ସହାୟକ ଅବକାରୀ ଆୟୁକ୍ତ ପଦବୀକୁ ବିଚାର କରିବାକୁ ମଧ୍ୟ ହକଦାର ହେବେ ।

ଆବେଦନକାରୀ କିମ୍ବା ସମାନ ଭାବେ ଅବସ୍ଥାପିତ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତି ଦେବା ପାଇଁ ପୂର୍ବରୁ ଅବକାରୀ ଅଧୀକ୍ଷକ କିମ୍ବା ସହାୟକ ଅବକାରୀ କମିଶନରଙ୍କ ଉଚ୍ଚ ପଦବୀକୁ ପଦୋନ୍ନତି ପାଇଥିବା ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ତଳପାହ୍ୟାକୁ ଖସାଇ ଦିଆଯିବ ନାହିଁ । ଆବଶ୍ୟକ ହେଲେ, ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଆବେଦନକାରୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସମାନ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତି ଦେବା ପାଇଁ ଅବକାରୀ ଅଧୀକ୍ଷକ ଏବଂ ସହାୟକ ଅବକାରୀ ଆୟୁକ୍ତଙ୍କ ବର୍ଗରେ ଅତିରିକ୍ତ ପଦବୀ ସୃଷ୍ଟି କରିବେ ।

ମସୁଦ ଅଖତର ଖାନ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ, [1990] **4 ଏସ୍. ସି. ସି. 24**; ବର୍ଗ II ଇଞ୍ଜିନିୟରିଂ କର୍ମଚାରୀ ସଂଘରେ ସିଧାସଳଖ ନିଯୁକ୍ତି ବନାମ ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ, **[1990] 2 ଏସ୍. ସି. ସି. 715;** ପି. ମହେନ୍ଦ୍ରନ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ଇତ୍ୟାଦି ବନାମ କର୍ଣ୍ଣାଟକ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଇତ୍ୟାଦି, **[1990] 1S.C.C. 411;** ପଞ୍ଜାବ ରାଜ୍ୟ ବନାମ ଜଗଦୀପ ସିଂହ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ, **[1964] 4 ଏସ୍. ସି. ଆର୍. 964; କ୍ରିଶେନା କୁମାର** ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ, **[1990] 4 ଏସ୍. ସି. ସି. 207; ଏ. କେ.** ଭଟନାଗର ସି. ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ, **[1990] 2 ମାପକ 949**; **ବାଲେଶ୍ୱର ଦାସ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ** ଇତ୍ୟାଦି ବନାମ ୟୁ. ପି. ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ରାଜ୍ୟ, **[1981] 1 ଏସ୍. ସି. ଆର୍. 449; ନରେନ୍ଦର ଚଡ୍ଢା ଏବଂ** ଓଆରଏସ ବନାମ ୟୁନିଅନ ଅଫ୍ ଇଣ୍ଡିଆ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ**, [1986] 1 ଏସ. ସି. ଆର. 211; ରାଜେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରସାଦ** ଧସମାନେଭ ଭାରତ ସଂଘ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ, **[1988] 3 ଜେ. ଟି. 190** ଏବଂ **କୁମାରୀ ଶ୍ରୀଲେଖା ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀ ଇତ୍ୟାଦି** ବନାମ ୟୁ. ପି. ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ରାଜ୍ୟ, **[1990] 4 ଡି. ଜେ. ଟି. 211**, **ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ।**

ମୂଳ ଅଧିକାରିତା :ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ (ଦେୱାନୀ) ସଂଖ୍ୟା 13704/1983 ।

(ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 32 ଅନୁଯାୟୀ)

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ପି. ଏନ୍. ଲେଖୀ ଏବଂ ଏମ୍. କେ. ଗର୍ଗ ।

ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପାଇଁ ପୃଥ୍ୱୀ ରାଜ, ପି. ପି. ରାଓ, ଗୋବିନ୍ଦ ମୁଖତି, ସତୀଶ ଚନ୍ଦର, ରାଜୁ ରାମଚନ୍ଦ୍ରନ, ଶ୍ରୀମତୀ ଏସ୍. ଦୀକ୍ଷିତ, ଏ. କେ. ସାଙ୍ଗଲ୍, ପି. କେ. ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ,ସୁ ଶ୍ରୀ ସନ୍ଧ୍ୟା ଗୋସ୍ୱାମୀ ଏବଂ ୱାଇ. ସି. ମାହେଶ୍ୱରୀ ।

ମଧ୍ୟକ୍ଷେପକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ କେ. ଆର. ଗୁପ୍ତା, ଶ୍ରୀମତି ନାନିତା ଶର୍ମା, ଆର୍. ସି. ଗୁବ୍ରେଲେ, ବିବେକ ଶର୍ମା ଏବଂ ଓ. ପି. ଶର୍ମା ।

ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା

ନ୍ୟାୟାଧୀଶ, କୁଲଦୀପ ସିଂ ଆମ ସମ୍ମୁଖରେ ଆବେଦନକାରୀ, ରାମ ସେବକ ପ୍ରସାଦ, ଫେବୃଆରୀ, 1964ରେ ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟରେ ଅବକାରୀ ଉପ-ନିରୀକ୍ଷକ ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ ଫେବୃଆରୀ 24, 1972 ରେ କାମଚଳା ଭିତ୍ତିରେ ଅବକାରୀ ନିରୀକ୍ଷକ ପଦବୀକୁ

ପଦୋନ୍ନତି ପାଇଥିଲେ । ଡିସେମ୍ବର 2, 1972ରେ ଏକ ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ତାଙ୍କୁ ଏପ୍ରିଲ 1, 1967ରୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇ ଅବକାରୀ ଉପ-ନିରୀକ୍ଷକ ଭାବରେ ନିଶ୍ଚିତ କରାଯାଇଥିଲା । ଯଦିଓ କାମଚଳା ଭିତ୍ତିରେ ପଦୋନ୍ନତି ପାଇଥିଲେ, ଆବେଦନକାରୀ 1972 ମସିହା ଫେବୃଆରୀ 24 ତାରିଖ ଠାରୁ ଅବକାରୀ ନିରୀକ୍ଷକ ଭାବରେ ନିରନ୍ତର କାର୍ଯ୍ୟ କରିଆସୁଛନ୍ତି ।

ରଘୁବୀର ସିଂ ଏବଂ ରାମ ଧନ, ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ ଅବକାରୀ ନିରୀକ୍ଷକ ପଦବୀରେ ସିଧାସଳଖ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଛନ୍ତି । ସେମାନେ ଯଥାକ୍ରମେ ମାର୍ଚ୍ଚ 29,1972 ଏବଂ ମେ 14,1972 ରେ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ । ସେପ୍ଟେମ୍ବର 29,1983 ରେ ଏକ ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ସେମାନଙ୍କୁ ଅବକାରୀ ଅଧୀକ୍ଷକ ପଦବୀକୁ ପଦୋନ୍ନତି ଦିଆଯାଇଥିଲା ।ଏହା ବିବାଦୀୟ ନୁହେଁ ଯେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ସହିତ କିମ୍ବା ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ପଦୋନ୍ନତି ପାଇଁ ବିଚାର କରାଯାଇ ନଥିଲା । ସମୟ ସମୟରେ ପ୍ରଚଳିତ ଅବକାରୀ ନିରୀକ୍ଷକଙ୍କ ବରିଷ୍ଠତା ତାଲିକାରେ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କ ନାମ ଦେଖାଯାଇ ନଥିଲା । ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ସମେତ ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ ଏହି ଆଭିମୁଖ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି ଯେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଅବକାରୀ ନିରୀକ୍ଷକ ପଦବୀକୁ ପଦୋନ୍ନତି ନିୟମ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଥିଲା, ସେ ଜଣେ କାମଚଳା ନିଯୁକ୍ତିପ୍ରାପ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି ଏବଂ ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଗଠିତ ଅବକାରୀ ନିରୀକ୍ଷକ ସେବାର ସଦସ୍ୟ ନୁହଁନ୍ତି । ଏହି କାରଣରୁ ତାଙ୍କୁ ଅବକାରୀ ନିରୀକ୍ଷକଙ୍କ ବରିଷ୍ଠତା ତାଲିକାରେ ଦର୍ଶାଯାଇ ନାହିଁ କିମ୍ବା ଅବକାରୀ ଅଧୀକ୍ଷକ ପଦବୀକୁ ପଦୋନ୍ନତି ପାଇଁ ବିଚାର କରାଯାଇ ନାହିଁ।

ଅବକାରୀ ନିରୀକ୍ଷକଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତି ଏବଂ ସେବା ସର୍ତ୍ତାବଳୀକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରୁଥିବା ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ବୈଧାନିକ ନିୟମାବଳୀ ଯାଞ୍ଚ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶ ଅଧୀନସ୍ଥ ଅବକାରୀ ସେବା ନିୟମାବଳୀ, 1967 (ଏହାପରଠାରୁ '1967 ନିୟମାବଳୀ' ବୋଲି କୁହାଯିବ) ର ନିୟମ 3 (ix) ଏବଂ 5 ନିମ୍ନରେ ଦର୍ଶାଏ :

> "3 (ix)."ସେବାର ସଦସ୍ୟ" ଅର୍ଥ ଏହି ନିୟମାବଳୀର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ କିମ୍ବା ଏହି ନିୟମାବଳୀ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ବଳବତ୍ତର ନିୟମାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ ସେବା ବର୍ଗର ଏକ ପଦବୀରେ ଏକ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଯଥାର୍ଥତାରେ ନିଯୁକ୍ତ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି "

> "5. ନିଯୁକ୍ତିର ଉତ୍ସ - ସେବାରେ ନିଯୁକ୍ତି କରାଯିବ -

(a) କମିଶନ ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ଏକ ମିଳିତ ପ୍ରତିଯୋଗିତାମୂଳକ ପରୀକ୍ଷାର ଫଳାଫଳ ଉପରେ ପ୍ରାର୍ଥୀମାନଙ୍କ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ନିଯୁକ୍ତି ଦ୍ୱାରା, ଯେଉଁମାନେ ବ୍ୟବହାରିକ ତାଲିମ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପଦ୍ଧତିରେ ମନୋନୀତ ହୋଇ ତାଲିମ ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ସମାପ୍ତ କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ନିୟମ 23 ରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବିଭାଗୀୟ ପରୀକ୍ଷାରେ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଛନ୍ତି :

ଉଲ୍ଲେଖଥାଉକି, କୌଣସି ପ୍ରାର୍ଥୀ ପ୍ରତିଯୋଗିତାମୂଳକ ପରୀକ୍ଷାରେ ଉପସ୍ଥିତ ହେବ ପାଇଁ ତିନିରୁ ଅଧିକ ସୁବିଧାର ଲାଭ ଉଠାଇବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯିବ ନାହିଁ।

(b) ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶର ଅବକାରୀ ଆୟୁକ୍ତଙ୍କ ମୁଖ୍ୟାଳୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଆଞ୍ଚଳିକ ଏବଂ ସହାୟକ ଅବକାରୀ କମିଶନର ଏବଂ ଅବକାରୀ ଅଧୀକ୍ଷକଙ୍କ ଅଧସ୍ତନ ଅବକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟର ସ୍ଥାୟୀ କିରାଣୀମାନଙ୍କୁ ପଦୋନ୍ନତି ଦେଇ; ଏବଂ

(ଗ) ସ୍ଥାୟୀ ତାରି ତତ୍ତ୍ୱାବଧାରକମାନଙ୍କୁ ପଦୋନ୍ନତି ଦେଇ

1967 ନିୟମଗୁଡ଼ିକୁ ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶ ଅଧସ୍ତନ ଅବକାରୀ ସେବା ନିୟମାବଳୀ, 1983 (ଏହାପରଠାରୁ 1983 ନିୟମ ବୋଲି କୁହାଯିବ) ଦ୍ୱାରା ବାତିଲ କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହା 24 ମାର୍ଚ୍ଚ, 1983ରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଥିଲା। 1983 ନିୟମାବଳୀର ନିୟମ 3 (g), 3 (j), 5 and 21 (1) ଏଠାରେ ପୁନଃ ଉପସ୍ଥାପିତ ହୋଇଛି:

"3 (g)."ସେବା ସଦସ୍ୟ "ଅର୍ଥ ହେଉଛି ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଯିଏ ସେବାର ବର୍ଗରେ ଏକ ପଦବୀରେ ଏହି ନିୟମାବଳୀର ଆରମ୍ଭ ପୂର୍ବରୁ ବଳବତ୍ତର ଥିବା ନିୟମ କିମ୍ବା ଯଥାର୍ଥତା ଅନୁଯାୟୀ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲେ।

"3 (j)."ମୂଳ ନିଯୁକ୍ତି" ଅର୍ଥ ହେଉଛି ଏକ ନିଯୁକ୍ତି, ଯାହା ଏକ କାମଚଳା ନିଯୁକ୍ତି ନୁହେଁ, ସେବାର ବର୍ଗରେ ଏକ ପଦବୀରେ, ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଚୟନ ପରେ ଏବଂ ଯଦି କୌଣସି ନିୟମ ନାହିଁ, ପ୍ରଶାସନିକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଦ୍ୱାରା ବର୍ତ୍ତମାନ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ କାର୍ଯ୍ୟପ୍ରଣାଳୀ ଅନୁଯାୟୀ, ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଛି।

ନିଯୁକ୍ତିର ଉତ୍ସ"5. ଏହି ସେବାରେ ବିଭିନ୍ନ ବର୍ଗର ପଦବୀରେ ନିଯୁକ୍ତି ନିମ୍ନଲିଖିତ ଉତ୍ସରୁ କରାଯିବ:

(A) ଅବକାରୀ ନିରୀକ୍ଷକ

(1) 90% ଆୟୋଗ ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ଏକ ମିଳିତ ପ୍ରତିଯୋଗିତାମୂଳକ ପରୀକ୍ଷାର ଫଳାଫଳ ଉପରେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ନିଯୁକ୍ତି ଦ୍ୱାରା ।

(2) 10% ସ୍ଥାୟୀ ଉପ-ଅବକାରୀ ନିରୀକ୍ଷକଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ପଦୋନ୍ନତି ଦ୍ୱାରା ।

"ନିୟମ 21 (1) ଏହାପରଠାରୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ବ୍ୟବସ୍ଥା ବ୍ୟତୀତ, ଯେକୌଣସି ବର୍ଗର ପଦବୀରେ ବ୍ୟକ୍ତିବିଶେଷଙ୍କ ବରିଷ୍ଠତା ମୂଳ ନିଯୁକ୍ତି ଆଦେଶ ତାରିଖ ଠାରୁ ସ୍ଥିର କରାଯିବ ଏବଂ ଯଦି ଦୁଇ କିମ୍ବା ଅଧିକ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଏକତ୍ର ନିଯୁକ୍ତ କରାଯାଏ, ଯେଉଁ ଆଦେଶରେ ସେମାନଙ୍କ ନାମ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଆଦେଶରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି;

ଉଲ୍ଲେଖଥାଉକି, ଯଦି ନିଯୁକ୍ତି ଆଦେଶ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପିଛିଲା ତାରିଖ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରେ ଯାହା ପ୍ରଭାବରେ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ବାସ୍ତବରେ ନିଯୁକ୍ତି ହୋଇଛନ୍ତି, ତେବେ ସେହି ତାରିଖକୁ ବାସ୍ତବ ନିଯୁକ୍ତି ଆଦେଶର ତାରିଖ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯିବ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ମାମଲାରେ ଏହା ଆଦେଶ ଜାରି ହେବାର ତାରିଖକୁ ଦର୍ଶାଇବ ; "

1982/83 ମସିହାର ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ନିଯୁକ୍ତିପ୍ରାପ୍ତ କେତେକ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଉପସ୍ଥିତ ଥିବା ବିଜ୍ଞ ବରିଷ୍ଠ ଅଧିବକ୍ତା ଶ୍ରୀ ସତୀଶ ଚନ୍ଦ୍ର ଯୁକ୍ତି ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ କାମଚଳା ଆଧାରରେ ଅବକାରୀ ନିରୀକ୍ଷକ ଭାବରେ ପଦୋନ୍ନତି ଦିଆଯାଇଥିବା ସମୟରେ 1967 ନିୟମ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଥିଲା । ତାଙ୍କ ମତରେ 1967 ନିୟମର ନିୟମ 5 ଅନୁଯାୟୀ ଅବକାରୀ ନିରୀକ୍ଷକ ପଦବୀକୁ ପଦୋନ୍ନତି ପାଇଁ କେବଳ କିରାଣୀ ଏବଂ ତାରି ତତ୍ତ୍ୱାବଧାରକଙ୍କୁ ବିଚାର କରାଯାଇପାରିବ ଏବଂ ଅବକାରୀ ନିରୀକ୍ଷକମାନେ ଯୋଗ୍ୟ ନଥିଲେ । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପଦୋନ୍ନତି 1967 ନିୟମ ଉଲ୍ଲଂଘନ କରୁଥିବାରୁ, ସେ ସେବାର ସଦସ୍ୟ ନଥିଲେ ଏବଂ ତେଣୁ ଅବକାରୀ ନିରୀକ୍ଷକଙ୍କ ବରିଷ୍ଠତା ତାଲିକାରେ ଯଥାର୍ଥ ଭାବରେ ଦର୍ଶାଯାଇ ନଥିଲା । ତଥାପି, ସେ ଏହି ସ୍ଥିତିକୁ ସ୍ୱୀକାର କରିଛନ୍ତି ଯେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ 1983 ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଅବକାରୀ ନିରୀକ୍ଷକ ପଦବୀକୁ ପଦୋନ୍ନତି ପାଇଁ ବିଚାର କରାଯାଇପାରିବ ଏବଂ ଉକ୍ତ ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ପଦୋନ୍ନତି ତାରିଖରୁ ସେ ସେବାର ସଦସ୍ୟ ହେବେ । ଶ୍ରୀ ସତୀଶ ଚନ୍ଦ୍ର ଶେଷରେ ଯୁକ୍ତି ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ 1972ରୁ 1983 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତି 1967 ନିୟମର ଉଲ୍ଲଂଘନ କରୁଥିବାରୁ, ଉକ୍ତ ସେବାର ସୁବିଧା ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଅବକାରୀ ନିରୀକ୍ଷକଙ୍କ ବର୍ଗରେ ବରିଷ୍ଠତା ପାଇଁ ଦିଆଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ତାଙ୍କ ଯୁକ୍ତିର ସମର୍ଥନରେ ଶ୍ରୀ ସତୀଶ ଚନ୍ଦ୍ର *ମାସୁଦ ଅଖତର ଖାନ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବନାମ ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ, [1990] 4 ଏସ. ସି. ସି. 24 ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ନିଯୁକ୍ତି ବର୍ଗ-II ଇଞ୍ଜିନିୟରିଂ ଯନ୍ତ୍ରୀ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ସଂଘ ବନାମ ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ,* [1990] 2 ଏସ. ସି. ସି. 715 ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିଥିଲେ । ବିଭିନ୍ନ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଉପସ୍ଥିତ ଥିବା ବିଜ୍ଞ ବରିଷ୍ଠ ଅଧିବକ୍ତା ଶ୍ରୀ ଗୋବିନ୍ଦ ମୁଖୋଟି, ଶ୍ରୀ ପି.ପି. ରାଓ ଏବଂ ଶ୍ରୀ ଓ.ପି. ଶର୍ମା ଶ୍ରୀ ସତୀଶ ଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଯୁକ୍ତିକୁ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ବୈଶିଷ୍ଟତା ସହିତ ପୁନରାବୃତ୍ତି କରିଥିଲେ । ସେମାନେ ଆହୁରି *ପି. ମହେନ୍ଦ୍ରନ୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଇତ୍ୟାଦି ବନାମ କର୍ଣ୍ଣାଟକ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଇତ୍ୟାଦି, [1990] 1 SCC 411; ପଞ୍ଜାବ ରାଜ୍ୟ ବନାମ ଜଗଦୀପ ସିଂହ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ, [1964] 4 SCR 964; କ୍ରିଶେନା କୁମାର ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବନାମ ଭାରତ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସଂଘ, [1990] 4 SCC 207 ଏବଂ ଏ.କେ. ଭଟନାଗର ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟଙ୍କୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଥିଲେ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ,* [1990] 2 ମାପକ 949 । ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ ପକ୍ଷରୁ ଉପସ୍ଥିତ ଥିବା ବିଜ୍ଞ ବରିଷ୍ଠ ଅଧିବକ୍ତା ଶ୍ରୀ ପୃଥ୍ୱୀରାଜ କହିଥିଲେ ଯେ 1983 ନିୟମ ଲାଗୁ ହେବା ତାରିଖରୁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଅବକାରୀ ନିରୀକ୍ଷକଙ୍କ ବର୍ଗରେ ସାମିଲ କରିବା ସମ୍ଭବ ହୋଇପାରେ କିନ୍ତୁ ସେହି ତାରିଖ ପୂର୍ବରୁ ଅବକାରୀ ନିରୀକ୍ଷକ ଭାବରେ ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ସେବାର ସୁବିଧା ତାଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଉପସ୍ଥିତ ଥିବା ବିଜ୍ଞ ବରିଷ୍ଠ ଅଧିବକ୍ତା ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ପି.ଏନ୍. ଲେଖି ଦୃଢ଼ ଯୁକ୍ତି ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ 1972 ମସିହାରେ 'ଜନସ୍ୱାର୍ଥ' ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଅବକାରୀ ନିରୀକ୍ଷକ ଭାବରେ ପଦୋନ୍ନତି ଦିଆଯାଇଥିଲା ଏବଂ ସେବେଠାରୁ ସେ ନିରନ୍ତର ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଆସୁଛନ୍ତି । ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଥିବା ଅବକାରୀ ନିରୀକ୍ଷକମାନଙ୍କ ପରି ସମାନ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ତାଙ୍କୁ ସମାନ ଦରମା ଦିଆଯାଉଛି । ପ୍ରାୟ ଦୁଇ ଦଶନ୍ଧି ଧରି କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ପରେ ମଧ୍ୟ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ କାମଚଳା ଅବକାରୀ ନିରୀକ୍ଷକ ଭାବରେ ବ୍ୟବହାର କରିବାର କୌଣସି ଯଥାର୍ଥ କାରଣ ନାହିଁ । ତାଙ୍କ ମତରେ 1967 ମସିହାର ନିୟମାବଳୀ ଯାହା ତାରି ନିରୀକ୍ଷକ ଏବଂ କିରାଣୀମାନଙ୍କ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପଦୋନ୍ନତିର ମାଧ୍ୟମକୁ ସୀମିତ ରଖିଥିଲା, ତାହା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ୱେଚ୍ଛାଚାରୀ ଏବଂ ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 14 ଏବଂ 16ରେ ଉଲ୍ଲଂଘନକାରୀ । ଅବକାରୀ ଉପ-ନିରୀକ୍ଷକମାନେ ଅବକାରୀ ନିରୀକ୍ଷକମାନଙ୍କ ପରି ସେବାର ପଦାନୁକ୍ରମରେ ନିମ୍ନ ସ୍ତରରେ ଅଛନ୍ତି ।

ଉପ-ନିରୀକ୍ଷକମାନେ କମ୍ ଦାୟିତ୍ୱର ସମାନ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ କରନ୍ତି । ଶ୍ରୀ ଲେଖି ଆହୁରି ଯୁକ୍ତି ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ ଅବକାରୀ ନିରୀକ୍ଷକଙ୍କ ବର୍ଗ ସହିତ କୌଣସି ସମାନତା କିମ୍ବା ସେବା-ସଂଯୋଗ ନଥିବା ତାରି ନିରୀକ୍ଷକ ଏବଂ କିରାଣୀମାନଙ୍କୁ ପଦୋନ୍ନତିର ସୁଯୋଗ ପ୍ରଦାନ କରିବା ଏବଂ ଅବକାରୀ ସବ-ଉପ-ନିରୀକ୍ଷକମାନଙ୍କୁ ଏହାରୁ ବଞ୍ଚିତ କରିବା 1967 ନିୟମକୁ ସ୍ୱେଚ୍ଛାଚାରୀ ଏବଂ ପକ୍ଷପାତପୂର୍ଣ୍ଣ କରିଥାଏ । ସେ *ବାଲେଶ୍ୱର ଦାସ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବନାମ୍ ୟୁପି ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ, [1981] 1 SCR 449; ନରେନ୍ଦର ଚଢା ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବନାମ୍ ଭାରତ ସଂଘ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବନାମ୍, [1986] 1 SCR 211; ରାଜେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରସାଦ ଧାସମାନେ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବନାମ,* [1988] 3 J.T. 190 ଏବଂ *କୁମାରୀ ଶ୍ରୀଲେଖା ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀ ଇତ୍ୟାଦି ବନାମ ୟୁପି ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ,* [1990] 4 J.T. 211 ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିଥିଲେ । ଶ୍ରୀ ଲେଖା ଶେଷରେ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ ଯେ ଆବେଦନକାରୀ ଯେକୌଣସି ପରିସ୍ଥିତିରେ 1983 ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଅବକାରୀ ନିରୀକ୍ଷକଙ୍କ ବର୍ଗକୁ ପଦୋନ୍ନତି ପାଇବାକୁ ହକଦାର ଏବଂ ସେ 1972 ପରଠାରୁ ଅବକାରୀ ନିରୀକ୍ଷକ ଭାବରେ ତାଙ୍କର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସେବା ଗଣନା କରି ବରିଷ୍ଠତା ସ୍ଥିର କରିବାର ହକଦାର ।

ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦର୍ଶିତ ରାୟଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ ଜାଣିବା ଆବଶ୍ୟକ ନୁହେଁ । ଏହି ରାୟଗୁଡ଼ିକ ଏହି ମାମଲାଗୁଡ଼ିକର ବିଶିଷ୍ଟତା ତଥ୍ୟ ଆମ ସମ୍ମୁଖରେ ଥିବା ବିବାଦର ସମାଧାନ କରିବାରେ ବିଶେଷ ସହାୟତା ପ୍ରଦାନ କରେ ନାହିଁ।

1967ର ନିୟମାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ ଅବକାରୀ ନିରୀକ୍ଷକଙ୍କ ବର୍ଗରେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ନିଯୁକ୍ତି ଏବଂ ପଦୋନ୍ନତି ମାଧ୍ୟମରେ ନିଯୁକ୍ତି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ପଦୋନ୍ନତି ଦ୍ୱାରା ନିଯୁକ୍ତି କେବଳ ଅବକାରୀ କମିଶନର ଏବଂ ତାରି ତତ୍ତ୍ୱାବଧାରକଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟରେ ସ୍ଥାୟୀ କିରାଣୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସୀମିତ ଥିଲା । ଅବକାରୀ ଉପ-ନିରୀକ୍ଷକମାନେ ଯୋଗ୍ୟ ନଥିଲେ । 1967 ନିୟମାବଳୀର ସରଳ ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଅନୁଯାୟୀ । ଶ୍ରୀ ସତୀଶ ଚନ୍ଦ୍ର ଯୁକ୍ତି ବାଢ଼ିଛନ୍ତି ଯେ ଆବେଦନକାରୀ ଅବକାରୀ ନିରୀକ୍ଷକ ପଦବୀକୁ ପଦୋନ୍ନତି ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ନଥିଲେ ଏବଂ ତେଣୁ ତାଙ୍କୁ 1967ର ନିୟମାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ ଗଠିତ ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶ ଅଧସ୍ତନ ଅବକାରୀ ସେବାର ସଦସ୍ୟ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ। ଅନ୍ୟପକ୍ଷରେ ଶ୍ରୀ ପି.ଏନ୍. ଲେଖିଙ୍କ ଯୁକ୍ତି ତର୍କସଙ୍ଗତ ରହିଛି ଯେ 1967 ନିୟମାବଳୀର ନିୟମ 5 ଯାହା ଅବକାରୀ ଉପ-ନିରୀକ୍ଷକଙ୍କୁ ପଦୋନ୍ନତିର ସୁଯୋଗକୁ ଅସ୍ୱୀକାର କରେ, ତାହା ସ୍ୱେଚ୍ଛାଚାରୀ ଏବଂ ପକ୍ଷପାତପୂର୍ଣ୍ଣ । ଯେତେବେଳେ 1967ର ନିୟମାବଳୀ 1967 ମସିହା ମେ 24 ତାରିଖରେ

ଲାଗୁ କରାଯାଇଥିଲା ସେତେବେଳେ ଅବକାରୀ ଉପ-ନିରୀକ୍ଷକଙ୍କ ଏକ ସ୍ଥାୟୀ ବର୍ଗ ଅସ୍ତିତ୍ୱରେ ଥିଲା । ଉଭୟ ବର୍ଗର କର୍ତ୍ତବ୍ୟର ପ୍ରକୃତି ସମାନ ଥିଲା । ଗୁଡ଼ଟିକସ କର୍ତ୍ତବ୍ୟରେ ଥିବା ଅବକାରୀ ନିରୀକ୍ଷକମାନେ ସେମାନଙ୍କ ଅଧୀନରେ ଥିବା ଅବକାରୀ ଉପ-ନିରୀକ୍ଷକଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ ତଦାରଖ କରୁଥିଲେ।ତେଣୁ ଅବକାରୀ ଉପ-ନିରୀକ୍ଷକମାନେ ନିରୀକ୍ଷକ ପଦବୀ ପାଇଁ ସ୍ୱାଭାବିକ ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱୀ ଥିଲେ । 1967 ନିୟମ ପ୍ରଣୟନକାରୀଙ୍କ ପାଖରେ ଅବକାରୀ ଉପ-ନିରୀକ୍ଷକମାନଙ୍କୁ ଅବକାରୀ ନିରୀକ୍ଷକପଦବୀକୁ ପଦୋନ୍ନତି ଦେବାରୁ ଦୂରେଇ ରଖିବାର କୌଣସି ଯଥାର୍ଥତା ନଥିଲା । ପ୍ରଥମ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଏହି ନିଷ୍କର୍ଷରୁ ମୁକ୍ତି ମିଳିପାରିବ ନାହିଁ ଯେ 1967 ନିୟମ ପ୍ରଣୟନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅବକାରୀ ଉପ-ନିରୀକ୍ଷକମାନଙ୍କ ସହିତ ଏକ ସ୍ୱେଚ୍ଛାଚାରୀ ଢଙ୍ଗରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଥିଲା । ତଥାପି, 1983 ନିୟମର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଉପରେ ଆମେ ଯେଉଁ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଉଛୁ, ତାହା ହେଉଛି 1967 ନିୟମ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ ସମ୍ପୃକ୍ତ ଯୁକ୍ତି ସହିତ ଆଲୋଚନା କରିବା ଆମ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ନୁହେଁ।

1983 ନିୟମାବଳୀର ନିୟମ 5 ଅନୁଯାୟୀ, 90 ପ୍ରତିଶତ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ନିଯୁକ୍ତି ଦ୍ୱାରା ଏବଂ 10 ପ୍ରତିଶତ ସ୍ଥାୟୀ ଅବକାରୀ ନିରୀକ୍ଷକଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ପଦୋନ୍ନତି ଦ୍ୱାରା ଦୁଇଟି ଉତ୍ସରୁ ଅବକାରୀ ନିରୀକ୍ଷକଙ୍କ ବର୍ଗରେ ନିଯୁକ୍ତି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଏ । ଏହା ବିବାଦୀୟ ନୁହେଁ ଯେ1983 ନିୟମାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ ଆବେଦନକାରୀ ପଦୋନ୍ନତି ଏବଂ ଅବକାରୀ ନିରୀକ୍ଷକ ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇବାକୁ ଯୋଗ୍ୟ । ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନରେ ଆବେଦନକାରୀ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ନିବେଦନ କରିଛନ୍ତି ଯେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ସେବା ରେକର୍ଡ କଳଙ୍କଶୂନ୍ୟ ଏବଂ ସେ ସ୍ଥାୟୀ ଅବକାରୀ ନିରୀକ୍ଷକଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରଦତ୍ତ 10 ପ୍ରତିଶତ ପଦୋନ୍ନତି ଆର୍ଯ୍ୟ ଅଂଶ ମଧ୍ୟରେ ଅବକାରୀ ନିରୀକ୍ଷକ ପଦବୀରେ ଅଛନ୍ତି । ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଏହାର ପ୍ରତିବାଦରେ ଏହି ଦୃଢ଼ କଥନଗୁଡ଼ିକୁ ଅସ୍ୱୀକାର କରିନାହାଁନ୍ତି । 1983ର ନିୟମ 4 ମାର୍ଚ୍ଚ 1983ରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଥିଲା । ଆଜି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ 1983 ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ କାହିଁକି ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ପଦୋନ୍ନତି ପାଇଁ ବିଚାର କରାଯାଇ ନଥିଲା ତାହା ନଥିରେ କିଛି ନାହିଁ। ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ନିଷ୍କ୍ରିୟତା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଅନ୍ୟାୟପୂର୍ଣ୍ଣ । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ତାଙ୍କର କୌଣସି ଦୋଷ ନଥାଇ ଦଣ୍ଡ ଭୋଗିବାକୁ ପଡ଼ିଛି । ସେ 24 ଫେବୃଆରୀ, 1972 ଠାରୁ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଅବକାରୀ ନିରୀକ୍ଷକ ଭାବରେ ସନ୍ତୋଷଜନକ ଭାବରେ ସେବା କରିଆସୁଛନ୍ତି । ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଲେଶମାତ୍ର 1983 ନିୟମାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ପଦୋନ୍ନତି ପାଇଁ ବିଚାର କରିପାରିନଥିଲେ । ତଥାପି, ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟର ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ପୃଥ୍ୱୀରାଜ ଯଥାର୍ଥ

ଭାବରେ କହିଛନ୍ତି ଯେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଉକ୍ତ ନିୟମ ଲାଗୁ ହେବା ତାରିଖରୁ 1983 ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଅବକାରୀ ନିରୀକ୍ଷକ ବର୍ଗରେ ପଦୋନ୍ନତି ଦେବାକୁ ଇଚ୍ଛୁକ ।

1983 ନିୟମାବଳୀର ନିୟମ 21 (1) ଅନୁଯାୟୀ ଯେକୌଣସି ବର୍ଗର ପଦବୀରେ ଥିବା ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ବରିଷ୍ଠତା ସ୍ଥାୟୀ ନିଯୁକ୍ତିର ଆଦେଶ ତାରିଖ ଠାରୁ ସ୍ଥିର କରାଯିବ । ପ୍ରଥମ ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ ଯଦି ନିଯୁକ୍ତି ଆଦେଶ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପିଛିଲା ତାରିଖ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କରେ, ଯେଉଁଠାରୁ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ସ୍ଥାୟୀଭାବେ ନିଯୁକ୍ତି ପାଆନ୍ତି, ତେବେ ଉକ୍ତ ପିଛିଲା ତାରିଖକୁ ସ୍ଥାୟୀ ନିଯୁକ୍ତିର ଆଦେଶ ତାରିଖ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯିବ । ତେଣୁ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ 1983 ନିୟମାବଳୀର ନିୟମ 21 (1) ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାବରେ ଅବକାରୀ ନିରୀକ୍ଷକଙ୍କ ବର୍ଗରେ ପିଛିଲା ତାରିଖ ସହିତ ପଦ ନିଯୁକ୍ତିକୁ ଅନୁମତି ଦିଏ। 1983 ନିୟମାବଳୀର ପ୍ରଣେତାମାନେ ଅବଗତ ଥିଲେ ଯେ ଅବକାରୀ ଉପ-ନିରୀକ୍ଷକଙ୍କ ବର୍ଗ 1964 ମସିହାରୁ ବିଦ୍ୟମାନ ଥିଲା ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେତେକଙ୍କୁ 1983 ନିୟମାବଳୀ ଲାଗୁ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ଅବକାରୀ ନିରୀକ୍ଷକ ପଦବୀକୁ ପଦୋନ୍ନତି ଦିଆଯାଇଥିଲା । ସମସ୍ତ ସମ୍ଭାବ୍ୟତାରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପରି ବ୍ୟକ୍ତିବିଶେଷଙ୍କୁ ନ୍ୟାୟ ଦେବା ପାଇଁ 1983 ନିୟମାବଳୀରେ ପିଛିଲା ତାରିଖ ନିଯୁକ୍ତିର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଥିଲା । ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଆବେଦନକାରୀ ପଦୋନ୍ନତି ମାଧ୍ୟମରେ ଅବକାରୀ ନିରୀକ୍ଷକ ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇବାକୁ ଯୋଗ୍ୟ । ଏହା ବିବାଦୀୟ ନୁହେଁ ଯେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଫେବୃଆରୀ 24, 1972 ରେ ଅବକାରୀ ନିରୀକ୍ଷକ ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ସେ ପ୍ରକୃତରେ ସେହି ତାରିଖରୁ ନିରନ୍ତର ଉକ୍ତ ପଦବୀରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଆସୁଛନ୍ତି ଏବଂ ଅବକାରୀ ନିରୀକ୍ଷକ ପଦବୀର ଦରମା ନେଉଛନ୍ତି । ଏହା ଏକ ଉପଯୁକ୍ତ ମାମଲା ଯେଉଁଠାରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଫେବୃଆରୀ 24, 1972 ରୁ ପିଛିଲା ତାରିଖ ନିଯୁକ୍ତି ଦେଇ 1983 ନିୟମାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ ଅବକାରୀ ନିରୀକ୍ଷକ ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତି ଦିଆଯିବା ଉଚିତ ।

ତେଣୁ, ଆମେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରୁଛୁ ଯେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ 1983 ନିୟମାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ 24 ଫେବୃଆରୀ, 1972 ଠାରୁ ପଦୋନ୍ନତି ମାଧ୍ୟମରେ ମୂଳ ଅବକାରୀ ନିରୀକ୍ଷକ ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତ କରାଯାଇଛି ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯିବ । ଆବେଦନକାରୀ 24 ଫେବୃଆରୀ, 1972ଠାରୁ ଅବକାରୀ ନିରୀକ୍ଷକ ବର୍ଗରେ ତାଙ୍କର ବରିଷ୍ଠତା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଅବକାରୀ ନିରୀକ୍ଷକ ଭାବରେ ତାଙ୍କର ସମଗ୍ର କାର୍ଯ୍ୟକାଳର ସୁବିଧା ପାଇବାକୁ ହକଦାର ହେବେ । ଆମେ ଆହୁରି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଉଛୁ ଯେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଉତ୍ତରଦାତା ରାମ ଧନ ଏବଂ ରଘୁବୀର ସିଂଙ୍କୁ ଉକ୍ତ ପଦବୀକୁ ପଦୋନ୍ନତି ଦିଆଯାଇଥିବା ତାରିଖଠାରୁ ପୂର୍ବ ତାରିଖରୁ ଅବକାରୀ ଅଧୀକ୍ଷକ ପଦବୀକୁ ପଦୋନ୍ନତି

ପାଇଁ ବିଚାର କରାଯିବ । ଆବେଦନକାରୀ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କ ତାଙ୍କ କୌଣସି କନିଷ୍ଠଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଯେକୌଣସିଙ୍କୁ ଉକ୍ତ ପଦବୀକୁ ପଦୋନ୍ନତି ଦିଆଯାଇଥିବା ତାରିଖଠାରୁ ପୂର୍ବ ତାରିଖରୁ ନିୟମାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ ସହାୟକ ଅବକାରୀ ଆୟୁକ୍ତଙ୍କ ପଦବୀରେ ବିବେଚନା କରାଯିବାର ମଧ୍ୟ ହକଦାର ହେବେ ।

ଆମେ ସ୍ପଷ୍ଟ କରୁଛୁ ଯେ ପୂର୍ବରୁ ଅବକାରୀ ଅଧୀକ୍ଷକ କିମ୍ବା ସହକାରୀ ଅବକାରୀ ଆୟୁକ୍ତଙ୍କ ଉଚ୍ଚ ପାହ୍ୟାକୁ ପଦୋନ୍ନତି ପାଇଥିବା କୌଣସି ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କୁ, ଆବେଦନକାରୀ କିମ୍ବା ସମାନ ଭାବରେ ଅବସ୍ଥିତ ଥିବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିବିଶେଷଙ୍କୁ ସ୍ଥାପିତ କରିବା ପାଇଁ ତଳପାହ୍ୟାକୁ ଖସାଇ ଦିଆଯିବ ନାହିଁ । ଆବଶ୍ୟକ ହେଲେ, ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଆବେଦନକାରୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସମାନ ବ୍ୟକ୍ତିବିଶେଷଙ୍କୁ ସ୍ଥାପିତ କରିବା ପାଇଁ ଅବକାରୀ ଅଧୀକ୍ଷକ ଏବଂ ସହକାରୀ ଅବକାରୀ ଆୟୁକ୍ତଙ୍କ ବର୍ଗରେ ଅତିରିକ୍ତ ପଦବୀ ସୃଷ୍ଟି କରିବେ ।

ଉପରୋକ୍ତ ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ ଖର୍ଚ୍ଚ ସହିତ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଛି । ଆମେ ଖର୍ଚ୍ଚ ପରିମାଣ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରୁଛୁ ଯେ ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ ଦ୍ୱାରା 10, 000ଟଙ୍କା ଦେବାକୁ ପଡିବ ।

ୱାଇ.ଲାଲ୍ ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଗଲା ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟାବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର :
ରାମଚନ୍ଦ୍ର ସାହୁ
ଅନୁବାଦକ
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।